

VILTIS

LIETUVOS SUTRIKUSIO INTELEKTO ŽMONIŲ GLOBOS BENDRIJOS „VILTIS“ KETVIRTINIS ŽURNALAS

ISSN 1392-3617 | 24/4

PROJEKTO „KARTU“ AKTUALIJOS – 2-3 p.

Į ATEITĮ NUKREIPTOS MINTYS – 4-5 p.

GERUMO VALANDOS – 8-9 p.

Gerų 2025 metų!

Sveikiname!

„Vilties“ bendrijos veiklos 35-erių metų sukakties iškilnėse ypatingo dėmesio susilaukė **bendrijos įkūrėja ir ilgametė vadovė Dana Migaliova**. Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda jai įteikė Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino ordino medalį už nuopelnus šaliai.

Sveikindamas susirinkusiuosius, Prezidentas tarė: „Iš tiesų įspūdinga, kad Jūsų bendruomenė taip anksti suprato, jog sutelktos bendraminčių pastangos – galinga jėga, galinti pakeisti žmonių likimus. Nepriklausomybės išvakarėse stoję į kovą už savo vaikų teisę kokybiškai gyventi ir jaustis visaverčiais visuomenės nariais, iki šiol nenuleidžiate rankų.“

„Vilties“ bendrijos informacija

Metai, su kuriais atsisveikiname, buvo labai reikšmingi „Vilties“ bendrijai, nes paskatino prisiminti ir permąstyti organizacijos kūrimąsi, formavimąsi, stiprėjimą. Per 35-erius gyvavimo metus tvirtai įleidusi šaknis į vėl nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, šiandien „Viltis“ ne tik pelnytai didžiuojasi nors nelengva, tačiau itin darbinga praeitimi, bet ir ištisai viltinai žvelgia į priekį, į atskubėjusius 2025-uosius, jau rikiuojančius ateities darbus.

Tad stabtelėkime visi ant jų slenksčio ir susitelkime. Kad iškeltume sau naujus prasmingus tikslus, kryptingai ir atkakliai siektume jų įgyvendinimo, sėkmingai mokytumėmės dar labiau gerbti, vertinti ir mylėti tiek save, tiek kitus. Tikėkime, kad kiekvieno iš mūsų savitumas reikalingas pasauliui ir aplinkiniams žmonėms.

Kuo dažniau švęskime gyvenimą, brangieji!

Žurnalo rengėjai

BŪKIME POZITYVIAI

NUSITEIKĘ

Štai ir baigiasi 2024 metų gruodis. Prabėgo 35-eri „Vilties“ metai, kuriuos apžvelgti norisi šiandien.

Daug veiklų, daug renginių, diskusijų, mokymų, komentarų, taip pat nemažai „Vilties“ asociacijos narių jubiliejų. Smagu, kad visoje Lietuvoje plačiai skamba „Vilties“ vardas, socialiniai tinklai pilni viltiečių veiklų akimirklų.

Deinstitucionalizacijos procesas, panašu, po truputį juda į priekį: atidaryti grupinio gyvenimo namai Vilniuje, Kaune, Lentvaryje, Kėdainiuose, Telšiuose, Pakruojyje. Aišku, tai tik ilgai užsitęsusių proceso pradžia, bet kelioms dešimtims žmonių pasisekė pradėti gyventi kitaip. Nors dar keli tūkstančiai nėra gavę šios galimybės, taigi svarbu, kad procesas nenutrūktų.

Informacijos prieinamumas įtvirtintas, lengvai suprantama kalba tampa vis plačiau žinoma. Dabar belieka suvaldyti

procesą, sudominti šia veikla kuo daugiau žmonių, kad visiems mūsų bendruomenės nariams būtų įdomiau ir prasmingiau gyventi skaitant įvairią literatūrą.

Keičiasi valdžios, bet mūsų bendruomenės poreikiai išlieka tie patys ir labai svarbu užtikrinti prasidėjusių reformų tęstinumą, kokybiškų paslaugų teikimą.

Norime pasidžiaugti bendradarbiavimu su buvusia Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos komanda, bendromis pastangomis ieškant sprendimų mums rūpinčioms socialinės srities problemoms spręsti. Kai kuriais klausimais į mūsų poreikius buvo atsižvelgta. Bet aišku, kad dar daug problemų, tokių kaip socialinės reabilitacijos paslaugos teikimo užtikrinimas, asmeninio asistento paslaugos poreikis, bendro gyvenimo namų kūrimas asmenims su sunkia negalia ir kitų, laukia sprendimo.

Savivaldybėse atsiranda gerovės tarybos, negalios koordinatoriai. Bet ar tikrai visur veikia? Deja, ne. Tai reiškia, kad 2025 metais mūsų visų laukia darbai ir šioje srityje.

Dienos centrai, socialinės dirbtuvės, jų paskirtis, veiklos ir neišnaudotos galimybės – tai vis rimti klausimai dėl pačių paslaugų formatų, kurie turi atitikti būtent asmenų su intelekto ir kompleksine negalia poreikius.

Taip pat aktyviai bendradarbiauome su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, matėme sunkią daug diskusijų keliančio įtraukiojo ugdymo pradžią. Tačiau per keletą pastarųjų metų jau patvirtinta antrojo mokytojo ir mokinio padėjėjo pareigybės, atidaromos atvirosios klasės, bandoma sutelkti didesnes švietimo pagalbos komandas. Aišku, trūksta mokymo priemonių, kurios mūsų vaikams padėtų lengviau įsitraukti į mokymo procesus. Taip pat kokybiškų mokymų mokytojams, kaip spręsti išskylančius ugdymo klausimus, rasti efektyvių metodų.

Problemų buvo ir bus, bet kviečiu pasidžiaugti, kad pokyčiai vyksta ir atsiranda vis daugiau galimybių vaikams ir suaugusiesiems su intelekto negalia bei jų šeimoms gauti kaskart daugiau reikalingų paslaugų.

Linkiu šviesių, kūrybingų 2025 metų. Būkite sveiki, pozityviai nusiteikę, raskite laiko pasidžiaugti nuveiktais darbais. Ir toliau telkite savo bendruomenes, nes Jūs esate labai reikalingi. Jūsų prasmingas darbas vis labiau keičia Lietuvos visuomenės mentalitetą.

Sėkmės, stiprybės, meilės ir sveikatos Jums visiems ateinančiais 2025 metais!!!

RAMUNĖ LEBEDYTĖ UNDŽĖNIENĖ
Bendrijos „Viltis“ asociacijos vadovė

BŪKIME GERAI NUSITEIKĘ

„Viltis“ yra labai aktyvi.
 „Viltis“ rengia mokymus.
 „Viltis“ švenčia šventes.
 „Vilties“ nariai tariasi, ką ir kaip daryti.
 „Vilties“ nariai dalijasi savo pasiekimais.

Lietuvoje atidaryta daug grupinio gyvenimo namų.

Vilniuje ir Kaune, Lentvaryje ir Kėdainiuose, Telšiuose ir Pakruojuje.

Daug neįgalių žmonių ėmė gyventi geriau. Bet grupinio gyvenimo namų dar trūksta. Todėl reikia stengtis, kad jų atsirastų vis daugiau.

Neįgalūs žmonės turi žinoti, kas vyksta Lietuvoje ir pasaulyje.

Tam skirta lengvai suprantama kalba. Šia kalba pasirodo vis daugiau leidinių. Jie padeda neįgaliems žmonėms priimti sprendimus.

Gyventi įdomiau ir smagiau.

Neįgaliems žmonėms labai svarbu gauti paslaugas.

Paslaugos turi būti geros.

Dėl paslaugų reikia tartis su valdžios atstovais. Todėl „Viltis“ daug su jais bendrauja.

Neįgaliems žmonėms reikia pagalbos ten, kur jie gyvena.

Dabar atsiranda specialistų, padedančių spręsti problemas vietoje. Bet jų dar neužtenka.

Neįgaliems žmonėms reikia daugiau asistentų. Asistentai turi aktyviau dirbti.

Labai naudingi neįgaliems žmonėms dienos centrai ir socialinės dirbtuvės. Reikia siekti, kad jie atitiktų poreikius. Būtų prieinami ir sunkios negalios žmonėms.

Dalis neįgalių vaikų jau mokosi kartu su įgaliais. Jiems padeda mokytojų padėjėjai. Bet dar trūksta mokymo priemonių. Taip pat trūksta specialistų.

Ateityje reikės padaryti dar labai daug. Bet jau dabar galima džiaugtis padarytais darbais.

Galimybėmis, kurių vis daugėja.

PROJEKTO „KARTU“ AKTUALIJOS

2024 metų rudenį „Vilties“ bendrijos atstovai, įgyvendindami projektą „Kartu“ („Together“), su kolegomis iš Čekijos, Rumunijos, Belgijos ir Slovakijos dalyvavo Prahoje surengtuose mokymuose, skirtuose institucinės globos pertvarkai šio projekto partnerių šalyse.

Viena iš minėtų mokymų dalyvių, Valakampių socialinių paslaugų centro direktorės pavaduotoja Virginija Paulauskytė, pasakojo, kad įgyvendinant projektą rengiamas mokymo kursas specialistams, nuo kurių priklauso institucinės globos pertvarkos sėkmė ir žmonių su intelekto negalia įtrauktis į bendruomenę. Daug dėmesio skiriama aktyviam dalyvių įsitraukimui į diskusijas, turimų žinių bei nuostatų įsivertinimui, „savo

vietos“, motyvacijos teikti pagalbą žmonėms su intelektu negalia suvokimui ir vizijos kūrimui.

Mokymų metu tarptautinės organizacijos „Inclusion Europe“ direktorius Milanas Svarepa atkreipė visų dalyvių dėmesį į tai, kaip svarbu padėti tokiems žmonėms, persikėlusius gyventi iš didelės institucinės globos įstaigos į bendruomenę, užmezgti ir palaikyti socialinius ryšius, nes daugelis iš jų ilgą laiką buvo priversti bendrauti tik su likimo draugais ir neturėjo galimybių plėsti pažįstamų rato už įstaigos ribų. O juk socialiniai ryšiai, draugystė – vienas iš didžiausių pasitenkinimą teikiančių veiksmų. Tad kuriant šioms žmonėms funkcionalią, gražią gyvenamąją aplinką visada reikia į tai atsižvelgti.

Galimybė gyventi bendruomenėje, būti vertinamiems ir supraustiems, priimtiems ir išgirštiems turi tapti duotybe. Tik tada žmonės su intelektu negalia iš tiesų atras savo vietą bendruomenėje, išmoks patys priimti sprendimus ir gyventi kuo sava-rankiškiau.

Kitais metais mokymų dalyviai iš Lietuvos galės supažindinti savo kolegas su įdomia projekto teorine medžiaga, peržiūrėti

ir aptarti meninius ir dokumentinius filmus, sukurtus projekto „Kartu“ eigoje, kurie, tikime, praplės jų akiratį, įkvėps matyti kiekvieno žmogaus vertingumą ir žmogiškųjų ryšių bei tarpusavio supratimo svarbą.

„Vilties“ bendrijos informacija

MES – TIKRI ŠAUNUOLIAI!

2024 metais „Vilties“ bendrijos Alytaus rajono padalinys sėkmingai įgyvendino du projektus. Šie projektai toliau plėtė mūsų pasaulio ribas, stiprino bendravimą, skatino džiaugtis gyvenimu.

Projektus finansavo Alytaus rajono savivaldybė iš savo biudžeto lėšų pagal priemones „Nevyriausybinių ir bendruomeninių organizacijų veiklos skatinimas“ (projektas „Mes stiprūs kartu ir viską galime“) ir „Visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa“ (projektas „Aš ir tu – mes visi kartu viską galime“).

Mūsų bendrija vienija 31 narį: ne tik asmenis su negalia, bet ir jų artimuosius. Užimtumui ir darbiniam įgūdžiams ugdyti už vieno iš projektų lėšas įsigijome reikiamų priemonių žvakių ir muliukų gamybai, kanceliarinių prekių, taip pat prekybinę palapinę, sulankstomų kėdžių ir stalų.

Džiaugiamės, kad gavus finansavimą pavyko surengti turiningą išvyką po Alytaus rajoną, kurioje dalyvavo 17 mūsų bendrijos narių. Aplankėme Žuvintą, Krokialaukio krioklį, Dapkiškių dvarą, plaukiojome Nemunu. Nors truputį pavargome, grįžome kupini įspūdžių. Keliauti visiems patiko.

Vykdydami antrąjį projektą, kurio tikslas – gerinti asmenų su negalia psichologinę, psichinę ir fizinę sveikatą, organizavome 5 dienų stovyklą 12 savo bendrijos narių. Stovykloje taip pat ilsėjosi ir „Vilniaus Vilties“ jaunimas. Visi kartu mokėmės spręsti psichologines problemas, ugdyti emocinį atsparumą. Laisvalaikį derinome su darbinėmis veiklomis, sportiniais žaidimais. Stovyklai baigiantis nutarėme susitikti ir kitais metais. Dėkojame visiems žmonėms, su kuriais teko bendrauti išvykoje ir stovykloje. Taip pat Alytaus rajono savivaldybei už skirtą finansavimą.

Būkite visi sveiki ir laimingi. Gerų 2025 metų. Lai visos visų svajonės išsipildo.

DANUTĖ LAUKAITIENĖ
„Vilties“ bendrijos Alytaus rajono padalinio pirmininkė

SU 35-ERIŲ METŲ

ĮDIRBIU Į NAUJŲ SIEKIŲ ETAPĄ

Kas nedirba – tas neklysta. Kas dirba, patiria daugybę sunkumų, bet išmoksta juos įveikti ir pelnytai mėgaujasi pasiekimais, ypač kai jie... skatina veržliai žengti į priekį. Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ bendruomenė pasitinka 2025-uosius su ištis pakilia nuotaika, nes ne tik turi ką prisiminti, bet ir žino, kiek daug atradimų dar laukia ateityje. Viso to nebūtų be darnių bendraminčių gretų, kurios gausėja, gausėja ir, tvirtai tikime, gausės per visus aktyvios veiklos dešimtmečius. Tad šiaudien – žodis JIEMS, brangiems bendraminčiams.

„Viltis“ net 35 metus dirba neįgalių žmonių labui. Per tuos metus labai daug visko nutiko. Buvo įveikta daug sunkumų. Pasiekta dar daugiau laimėjimų.

„Vilčiai“ sekėsi, nes ji turėjo daug draugų. Visi viltiečiai siekė bendro tikslo – neįgalių žmonių gerovės. Atėjus 2025 metams draugai dalijasi savo mintimis apie „Viltį“. Jie visi Jus sveikina. Linki sėkmės, stiprybės, meilės ir sveikatos!!!

Į ATEITĮ NUKREIPTOS MINTYS

„Vilties“ bendrija vykdo suplanuotus darbus ir veiklas, bendrauja su asocijuotaisiais nariais. Bet, kaip supratau iš skambučių, vis dėlto pasigenda glaudesnio bendradarbiavimo, patarimų ir konsultacijų ne vien per renginius, bet ir šokiadieniais, kai kaip tik ir kyla daugiausia klausimų.

Besikeičianti politinė situacija ne tik šalyje, bet ir savivaldoje ištis kelia labai daug klausimų asocijuotiesiems nariams. Taigi mano palinkėjimas ir patarimas naujai asociacijos vadovybei ir darbuotojams – skirti kuo daugiau dėmesio ir laiko regionuose dirbantiems kolegoms. Reikia daugiau kalbėtis, tartis, būtina išklausti ir išgirsti nerimą keliančias problemas. Remiantis poreikiais ir padėti vietose, derėtis tiek savivaldybėse, tiek ministerijose.

Labai skaudu ir liūdna girdėti, kad vaikai ir suaugusieji, turintys sunkią kompleksinę negalią, dar vis palikti tik tėvų bei artimųjų globai ir atsakomybei. Kaip anksčiau, taip ir dabar žmonėms su tokia negalia bei jų tėvams pagalba neprieinama. Mat jie per „sunkūs“ esamai socialinių paslaugų sistemai. Dėl to atsiranda (ir tai labai gerai!) tokie judėjimai kaip „Nepatogūs“, „Lietaus vaikai“ ir kt.

Ar ne laikas specialiųjų socialinių paslaugų sistemą taikyti prie individualių asmens poreikių, pagal tai sudaryti paslaugų paketą ir skirti deramą finansavimą? Juk finansavimo, kurio pakanka iš dalies savarankiškam žmogui, tikrai per mažai asmeniui, turinčiam visišką kompleksinę negalią, kuriam 24 valandas per parą būtina pati įvairiausia pagalba.

Linkiu „Vilties“ vadovybei pradėti intensyvias derybas su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija dėl specialiųjų socialinių paslaugų paketo ir įkainių peržiūrėjimo. Visoje Europoje vis didesnę pagreitį įgauna judėjimas dėl žmogaus su intelekto ar kompleksine negalia asmeninio biudžeto sudarymo, kai suplanuotos paslaugų krepšelio išlaidos keliauja paskui žmogų su negalia.

Yra ko mums pasimokyti iš Škotijos, Kanados ir kitų pažangių valstybių. Netgi nebūtina ten vyksti, nes šiais laikais visą reikiamą informaciją jau galima susirasti internete. Labai aktyviai dirba šioje srityje tarptautinė žmonių su intelekto sutrikimais ir jų šeimų organizacija „Inclusion Europe“. Ne tik politinės ir praktinės deinstitutionalizacijos, bet ir bendruomeninių paslaugų plėtros srityje.

Atėjo pats laikas ir mums, pasitelkus ne lozungus, o praktinius pasiūlymus ir pagrįstus reikalavimus, kalbėtis su Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, taip pat Finansų ministerijos atstovais dėl reikiamų lėšų skyrimo. Būtinai dialogas ir su

savivaldybėmis dėl protingo išlaidų padalijimo: ministerija-savivalda-fondai.

Panašių sunkumų į anksčiau minėtus kyla ir įtraukiojo ugdymo srityje, kai neskiriama pakankamai lėšų tinkamam ugdymo procesui organizuoti: pritaikyti fizinę aplinką, poilsio kampečius, tualetus, teikti maitinimo, pavėžėjimo ir asmeninio asistentų paslaugas. Antra vertus, nemaža dalis bendrojo lavinimo mokyklų vadovų nenori atverti durų „kitokiems“ mokiniams. Bet, šiaip ar taip, norisi tikėti, kad vis dėlto sulauksime dienos, kai žmonės su intelekto ir kompleksine negalia nebebus skirstomi į „vertingus“ ir mažiau „vertingus“. Nes taip jau, deja, yra, kad ne visi gali ir galės sportuoti, šokti, dainuoti, tapyti...

Lai Kalėdos ir Naujieji metai atneša mums visiems Taiką, saugesnę aplinką. Linkiu visiems labai stiprios sveikatos, sėkmės, meilės ir visų svajonių išsipildymo.

DANA MIGALIOVA

„Vilties“ bendrijos tarybos narė, programų vykdytoja

Į ATEITĮ NUKREIPTOS MINTYS

„Viltis“ toliau dirba svarbius darbus.
 „Viltis“ turi daug narių visoje Lietuvoje.
 „Vilties“ nariams reikia kuo daugiau kalbėtis ir tartis.
 Nes kartu lengviau spręsti problemas.
 Vis dar trūksta pagalbos žmonėms su sunkia negalia.
 Tokiais žmonėmis tenka rūpintis tik tėvams.
 Taip neturi būti.
 Reikia skirti daugiau pinigų reikiamai pagalbai.

„Vilčiai“ būtina bendradarbiauti su valdžia.
 Ministerijų atstovais, kurie sprendžia, kokių paslaugų reikia.
 Taip pat skiria pinigų reikiamoms paslaugoms.
 Neįgalūs žmonės turi patys rinktis paslaugas.

„Viltis“ turi toliau mokytis iš užsienio patirties.
 Daug laimėjimų pasiekta Škotijoje ir Kanadoje.
 Europoje sėkmingai dirba neįgalius žmones ginančios organizacijos.
 Siekia, kad neįgalūs žmonės gyventų jaukioje aplinkoje.

Gautų kuo daugiau paslaugų ten, kur gyvena.
 Taptų tikrais savo bendruomenės nariais.

Dar daug reikia padaryti dėl neįgalių vaikų mokymosi.
 Jie turi teisę mokytis su visais kitais vaikais.
 Bet tam reikia sudaryti tinkamas sąlygas.
 Pritaikyti mokyklų patalpas.
 Teikti maitinimo ir pavėžėjimo paslaugas.
 Neįgaliam mokiniui turi padėti asistentas.
 Visi neįgalūs žmonės yra vienodai vertingi.

RYŽTINGAI IR NUOSEKLIAI

Neįmanoma pervertinti „Vilties“ bendrijos ir jos žmonių įtakos iš esmės, sistemiškai keičiant žmonių su intelekto negalia ir jų šeimų gyvenimus Lietuvoje!

Gera prisimenu didelį viešą, be to, ir politinį poveikį, kurį dar pačioje šalies Nepriklausomybės atkūrimo pradžioje darė „Viltis“ ir jos bendražygiai, atskleidami tuometines tragiškas žmonių su intelekto negalia ir jų šeimų gyvenimo sąlygas.

„Vilties“ bendrijos istorija yra unikali ir tuo pačiu tipiška advokacijos, iš vidaus kylančio judėjimo už žmogaus teises, istorija, kai susivienijama žmonių su intelekto negalia ir jų šeimų oraus gyvenimo, teisės gauti paramą ir pagalbą vardan.

Didelį poveikį man, kaip ir visai Lietuvos visuomenei, padarė „Vilties“ žmonių viešai atskleista anuometinių globos institucijų, garsiai ir teisingai pavadintų gulagais, realybė. Žmonių su intelekto negalia ir jų šeimų balsas kartu su „Vilties“ bendrijos veiksmis buvo didelis proveržis Lietuvoje, turėjęs reikšmingų pasekmių keičiant šių žmonių gyvenimus, kuriant organizacines aplinkas, atliekant advokacijos ir lobizmo darbą šių žmonių ir jų šeimų teisių ir gerovės labui.

Pati didžiausia pagarba ilgus metus prie „Vilties“ bendrijos vairo stovėjusiai ir mano asmeninėje istorijoje svarbiai Danai Migaliovai, taip pat kitiems mano sutiktiems ir nesutiktiems

žmonėms, reikšmingai prisidėjusiems prie bendrijos kaip organizacijos ir jos narių galių stiprinimo.

„Vilties“ bendrijos veiklos, tikslų ir darbų, ypač advokacijos, pagrįstumą ir reikšmingumą 2022 metais patvirtino Jungtinių Tautų asmenų su negalia teisių komitetas, įvertinęs Marios Simonos Bellini skundą prieš Italiją dėl valstybės pagalbos nesuteikimo jai, globojančiai savo partnerį ir dukrą, abu su negalioimis ir labai dideliais kasdienės pagalbos ir slaugos poreikiais. Komitetas rekomendavo užtikrinti, kad jos šeimos taptų prieinamos individualios paramos paslaugos ir Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos 19, 23 ir 28 (2) straipsniuose numatytos teisės. Ši komiteto nutartis tapo reikšmingu precedentu pripažįstant žmones su negalia ir jų tėvus bei globėjus. O žvelgiant plačiau – patvirtino per 35-erius metus „Vilties“ bendrijos nuveiktų darbų reikalingumą. Taigi „Viltis“ ėjo, eina ir, neabejojau, eis teisingu keliu.

Nuoširdžiai sveikinu „Vilties“ bendriją ir jos narius, linkiu jai stiprybės, drąsos ir ilgų gyvavimo metų!

PROF. JONAS RUŠKUS

Vytauto Didžiojo universiteto Socialinio darbo katedros profesorius, socialinių mokslų daktaras, taip pat – buvęs Jungtinių Tautų ekspertas, pirmasis Lietuvos atstovas, tapęs JT Neįgaliųjų teisių komiteto nariu

RYŽTINGAI IR NUOSEKLIAI

„Viltį“ įkūrė neįgalių vaikų mamos.
Nes norėjo sulaukti pagalbos savo vaikams.
Iš pradžių visiems parodė, kokia sunki jų vaikų padėtis.
Tada ėmė tą padėtį aktyviai keisti.

Lietuvoje „Vilties“ pastangos tapo didele naujove.
Visi sužinojo apie neįgalių žmonių problemas.
Apie baises gyvenimo sąlygas uždaroje globos įstaigose.

„Viltis“ stojo ginti neįgalių žmonių teisių.
Nuolat siekė, kad jie gautų tinkamą pagalbą.
O jų tėvai galėtų oriai gyventi.
Tai yra dirbti, ilsėtis, būti suprasti ir gerbiami.

Didelės pagarbos nusipelno Dana Migaliova.
Ji nuo pat pradžių buvo „Vilties“ vadovė.
Padarė didelę įtaką daugeliui žmonių.
Drauge su kitais viltiečiais nuolatos stiprino „Viltį“.
Kad „Viltis“ galėtų gerinti neįgalių žmonių padėtį.

„Vilties“ pastangomis Lietuvoje buvo pripažintos neįgalių žmonių teisės.
Dabar šie žmonės gauna reikiamą pagalbą.
Keičiantis poreikiams pagalba vis didėja.
Taigi „Viltis“ dirba teisingai.

MATYTI KIEKVIENĄ ASMENĮ – TAI PAŠAUKIMAS

„Vilties“ bendrijai – 35-eri! Tai gražus jauno, veržlaus žmogaus amžius. Tokia yra ir Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija, pradėjusi ginti žmonių su raidos sutrikimais bei jų artimųjų teises 1989 metų lapkritį.

Paskata aktyviai veikti ginant šias teises tapo 1988 metais susikūręs Lietuvos SAJŪDIS, o drauge su juo išsivadavimo iš sovietinės okupacijos primestų socialinių standartų ideologija, sparčiai besiskininanti kelią pažangių profesionalų, dirbančių sveikatos priežiūros srityje, dėka.

Šiandien „Vilties“ bendrija gali pagrįstai didžiuotis savo ilgametės kovos už žmonių su raidos sutrikimais ir jų šeimų narių sugražinimą į bendruomenę pasiekimais. Tai puikus pasitikėjimo savo kilniu humanistiniu tikslu ir nepailstamos veiklos pavyzdys. „Vilčiai“ teko įveikti daug sunkumų vaduojantis iš sovietmečio dehumanizuojančios socialinės politikos gnaužtų, kuriant bendruomeninių socialinių paslaugų sistemą tuo laikotarpiu, kai nebuvo nei teisės aktų, nei patirties, nei specialistų. Bendrija veikė mokydama iš užsienio šalių kolegų patirties, stengdamasi aprėpti visas sritis, susijusias su žmonių, kuriuos ėmėsi globoti, ir jų šeimų gerove. Vilniaus miestas tapo kūrybine „Vilties“ bendrijos aikštele, nepaisant kai kurių politikų niurzgėjimo: „Tai Danutei Migaliovai vis negana“.

1994 metais Vilniaus socialinės paramos centras pateikė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos organizuotam konkursui paraišką dėl bendruomeninių socialinių paslaugų projekto įgyvendinimo. Viena iš turėjusių atsirasti bendruomenės socialinių paslaugų įstaigų buvo dienos centras „Mes esame“. Deja, ministerija mindžikavo vietoje, nesiryždama imti Pasaulio banko siūlomos paskolos naujų socialinių paslaugų įstaigų kūrimui. Tada viltiečiai su plakatais „Ir mes norime mokytis!“ ryžtingai išėjo į Gedimino prospektą. Šis spontaniškas renginys parodė didžiulį viltiečių sutelktumą kovojant už žmogaus teisių įgyvendinimą.

Taip gimė minėtas dienos centras, kiti svarbūs vilniečiams socialinių paslaugų centrai. Vėliau tuometinis Vilniaus meras Artūras Zuokas, pamatęs puikius šio dienos centro jaunuolių dirbinius, pasiūlė jais prekiauti prestižinėje vietoje – Vilniaus senamiestyje. O šiandien jau tiesiog nebeįsivaizduojame įvairiausių Vilniaus mugių be puikių žmonių su intelekto negalia rankdarbių, suvenyrų!

„Vilties“ veikla keitė visuomenės požiūrį. Vilniaus bandomasis modelis, pasklidęs po visą Lietuvą, dabar aprėpia įvairius šalies regionus ir miestus. Džiugu, kad šiandien „Viltis“ vienija daugiau nei 11 000 sutrikusios raidos vaikų, jaunuolių ir suaugusiųjų, jų šeimoms narių, globėjų ir specialistų.

Ko šiandien galime palinkėti pačiame jėgų žydėjime esantiems 35-metų viltietei ir viltiečiui, kai nuveikta tiek daug ir, regis, viskas jau sukurta? Labai jiems visiems ačiū už nenuilstamą veiklą, savanorystės plėtojimą, nuostabius sukakties šventėje pasirodžiusius meno kolektyvus: kapelą „Pliauškutis“, teatro grupę iš Simno „Runa“ ir „Spalvų orkestrą“, taip pat lengvai suprantamos kalbos diegimą į mūsų visuomenės kasdienybę, daugybę kitų dalykų, kuriančių visuomenę, kurioje visiems gera gyventi. Parodėte, ko galime visi pasimokyti iš sutrikusios raidos žmonių ir kaip įgytą patirtį panaudoti bendruomenės gyvenime.

Linkiu, kad ir toliau matytumėte kiekvieną asmenį, šeimą su jų unikaliais poreikiais, ir kad iš to kiltų nauja gerovės valstybės tikrovė, kurioje kiekvienas visuomenės narys yra svarbus.

ANGELĖ ČEPĖNAITĖ

Afilijuotoji Mykolo Romerio universiteto lektorė

REIKIA MATYTI KIEKVIENĄ ASMENĮ

1988 metais Lietuvoje atsirado judėjimas už nepriklausomybę.

Tuo pačiu laiku buvo susirūpinta neįgalių žmonių padėtimi.

Neįgaliems žmonėms padėti ėmėsi „Viltis“.

Iš pradžių „Vilčiai“ kilo daug sunkumų.

Nebuvo darbo patirties.

Nebuvo įstatymų, ginančių neįgalius žmones.

Trūko specialistų, galinčių tokiems žmonėms padėti.

„Viltis“ mokėsi iš užsienio patirties.

Rūpinosi neįgaliais žmonėmis ir jų tėvais.

Bendradarbiavo su valdžia.

Kėlė valdžiai reikalavimus.

Stengėsi keisti požiūrį į neįgalius žmones.

„Vilties“ pastangomis atsirado pirmas dienos centras.

Jis buvo pavadintas „Mes esame“.

Šis centras buvo įkurtas Vilniuje.

Atsirado neįgalių žmonių dirbinių parduotuvė.

Patalpos jai buvo skirtos Vilniaus senamiestyje.

„Viltis“ plėtė savo veiklą.

Dabar „Viltis“ turi daugiau nei 11 000 narių.

„Viltis“ aktyviai dirba neįgalių žmonių labui.

Padedą neįgaliems žmonėms tenkinti poreikius.

Nori pasiekti, kad kiekvienas žmogus būtų svarbus.

GERUMO VALANDOS

Tėvas Stanislovas paliko mums ir ateities kartoms gražią gyvenimo pamoką: „Dievas kiekvienam žmogui duoda progos įstoti į vienuolyną. Tas amžinybės prieangis yra senatvė“.

Daugiau nei 43-ejus metus dirbusi Lietuvos radijo ir televizijos redakcijose, aš dabar gyvenu Tėvo Stanislovo įvardintame vienuolyne. Ilgai svajota nedarbo senatvė iki kaulų smegenų įgriso. Reikia gyventi žmonėse. Tad nudžiugau gavusi „Vilties“ bendrijos kvietimą dalyvauti jos 35-erių metų sukakčiai skirtoje konferencijoje. Su šiuo kvietimu ir baigėsi ramybės valandos mano vienuolyne. Sugrįžo prisiminimai: Lietuvos radijuje vedžiau laidas „Sutik mane“ ir „Arčiau manęs“. Visi radijo vadai laikėsi nuomonės, kad tai laidos neįgaliesiems. Aš gi piestu stojau ir tvirtinau, jog tai konkretūs pavyzdžiai sveikiesiems mokytis. Žodžiu, Lietuvos radijas ir buvo tas atviras langas besikuriančiam „Vilčiai“.

Konferencijoje vėl regėjau „Vilties“ kelią nuo pačių ištakų. Šventa tiesa, kad visa, kas gera, priklauso nuo vieno žmogaus arba nedidelės grupelės bendraminčių, kuriems skauda. Taigi

Dana Migaliova, Vytautas Stacevičius, Janina Butkuvienė, Birutė Šapolienė ir dar keletas Motinų įžiebė šviesos spindulį tamsos karalystėje – įkūrė „Viltį“.

Viltiečius konferencijoje sveikinęs prezidentas Gitanas Nausėda „Viltį“ pavadino gausiausia neįgaliųjų organizacija Lietuvoje. Sunku patikėti, kad Motinos, auginančios sutrikusio intelekto vaikus, iškankintos nemigos, širdies skausmo, aplinkinių netolerancijos, viską pradėjo nuo nulio. Dabar tai išties pati gausiausia neįgaliesiems atstovaujanti organizacija.

Manychiau, neverta vardinti, ką sukūrė „Vilties“ bendrija per 35-erius gyvavimo metus. Visi, kas skaito ketvirtinį bendrijos žurnalą, dalyvauja „Vilties“ gyvenime, tai žino ir stebisi, kiek daug pasiekė „Vilties“ Motinos. Jau vien tai, kad ši konferencija vyko Valdovų rūmuose, kad joje koncertavo „Vilties“ kolektyvai, kurie gali varžytis su sveikaisiais meno mylėtojais, viską pasako. Visą konferencijos dieną į tribūną viena po kitos kopė kalbėtojos iš pačių įvairiausių Lietuvos rajonų ir miestų. Iš visų jų lūpų sklido gerumas ir padėka toms pirmosioms Motinoms: Danai, Janinai, Birutei...

Anuomet Vytautas Stacevičius Lazdijų rajone, Kapčiamiesityje, įkūrė pirmąjį „Vilties“ bendrijos padalinį periferijoje. Šiandien profesorius Dainius Pūras, pagrištai laikomas „Vilties“

krikštatėviu, linkėjo jai išsaugoti savo padalinius rajonuose, aktyviai ginti neįgaliųjų teises, ieškoti lėšų, užtikrinant jau turimas paslaugas, šviesti jaunimą, vaikus.

Linkėčiau „Vilties“ bendruomenei eiti tolyn pirmųjų Motinų pramintu taku. Tebūnie ir ateityje atviros jūsų namų ir širdžių durys visiems, kuriems reikia šilumos ir vilties. Išmintis telydi jūsų sprendimus, sėkmė – darbus, geranoriškumas – tuos, kurie šalia.

Visiems, kurie dar tik ateis į „Viltį“, linkiu tęsti ir užbaigti pradėtus darbus ir drąsiai imtis naujų, kad metų kaita ir saulės graža kaskart skatintų keltis ir eiti. Aukščiausiojo palaiminta

Jūsų kasdienybė, darbai ir atjauta įrašė žymų ženklą Lietuvos istorijoje. Iš savojo vienuolyno norėčiau pakartoti vienos dešimtmetės viltietės eilutę, išgirstą gal prieš kokių 15 metų: „Kas sakė, kad žemėje saulė viena, yra juk antroji saulėlė – Mama“.

Pridurčiau – „Vilties“ Mama, kuri nusipelnė būti rašoma didžiąja raide.

GEMUTĖ PADRIBONIENĖ

Ištikima „Vilties“ bendražygė, ilgametė LRT darbuotoja, laidų kūrėja, žurnalistė

GERUMO VALANDOS

„Viltis“ atsirado prieš 35 metus.
 „Viltį“ įkūrė neįgalių vaikų mamos.
 Nes norėjo gero gyvenimo savo vaikams.
 Kad neįgalūs vaikai galėtų mokytis.
 Kad jie gautų reikiamą pagalbą.
 Kad juos ir jų tėvus gerbtų kiti žmonės.

Iš pradžių reikėjo daug ką aiškinti.
 Kad kiti suprastų, kokie yra neįgalūs žmonės.
 Kiek daug neįgalūs žmonės sugeba.
 Kaip jie moka bendrauti.
 Apie visa tai buvo pasakojama radijo laidose.
 Tos laidos vadinosi „Sutik mane“ ir „Arčiau manęs“.

Tas laidas vedė žurnalistė
 Gemutė Padribonienė.

Dabar apie „Viltį“ žino visi Lietuvos žmonės.
 Net Lietuvos Prezidentas sako, kad „Viltis“ turi daugiausia narių.

Labai svarbu, kad nemažėtų „Vilties“ narių vietose.
 Mažuose miestuose ir miesteliuose.

Tegul „Viltis“ imasi vis naujų darbų.
 Tegul aktyviai veikia neįgalių vaikų mamos.
 Jos geriausiai žino,
 ko reikia jų vaikams.

NEVALIA MINDŽIKUOTI VIETOJE

35-erių metų „Vilties“ sukaktis – ne tik šventė, bet ir puiki proga atsigręžti atgal, prisiminti sunkumus ir džiaugsmingas akimirkas, įvertinti nuveiktus darbus ir siekti dar didesnių laimėjimų, kad kiekvienas naujas iššūkis virstų galimybe ir stiprintų pasitikėjimą organizacija.

Kai viskas prasidėjo, ir tėvai, ir specialistai priminė ledlaužį vandenyne: buvo kupini jėgų, ryžto, geranoriškumo ir didžiulio tikėjimo, kad jiems pavyks. Amanda Kavoliūnaitė, Danutė Migaliova, Dainius Pūras ėmėsi iniciatyvos, subūrė stiprią tėvų, specialistų komandą, pradėjo perversmą švietimo ir socialinėje politikoje Lietuvos mastu. Vargu, ar tuo metu suvokėme, kad pavys įveikti visus kliūtis: inicijuoti įstatymų pakeitimus, parengti ir įgyvendinti gausybę projektų, tapti viena stipriausių ir žinomiausių nevyriausybinų organizacijų ne tik Lietuvoje, bet ir dalyje Rytų Europos.

Didžiulis noras pakeisti vaikų ir suaugusiųjų su proto negalia gyvenimą pasirodė stipresnis už sunkumus, kilusius pereinant nuo medicininio modelio prie ugdymo, švietimo, darbinio užimtumo, kitokio gyvenimo sąlygų šiems žmonėms kūrimo.

Nors truko žinių, žmogiškųjų išteklių, bet pakako ryžto mokytis patiems, mokyti kitus, o svarbiausia – tikėti tuo, ką darai.

Šiandien visa tai jau praeityje. Puikūs rodikliai įkvepia ir motyvuoja. Iššūkiai dar labiau sutvirtino viltiečių dvasią ir sukūrė tvirtą pagrindą tolesnei organizacijos plėtrai. O darbų dar labai daug: reikia tęsti pradėtas programas, atitikti kintančio laikmečio reikalavimus, pereiti į naujų užduočių etapą.

Prasideda socialinės globos namų pertvarka, įgauna pagreitį įtraukusis ugdymas. Linkiu šiai organizacijai ir jos vedliams puikių pasiekimų, dar labiau stiprinančių motyvaciją siekti naujų aukštumų.

„Vilčiai“ nevalia mindžikuoti vietoje.

LAIMA BIRŽIETIENĖ

Viešosios įstaigos „Vilties namai“ direktorė

O DARBŲ DAR LABAI DAUG...

Iš pradžių „Vilčiai“ buvo sunku. Mažai kas suprato jos tikslus. Bet „Viltį“ įkūrę žmonės žinojo, ko siekia. Todėl jiems pavyko įveikti visus sunkumus.

„Viltis“ teikė pasiūlymus svarbiems įstatymams. Suvienijo tėvus ir specialistus. Įgyvendino daug reikalingų projektų.

Tapo labai stipri ir gerbiama.

Pasiekti laimėjimai skatina toliau aktyviai dirbti.

Tęsti tai, kas pradėta.

Stebėti permainas ir į jas reaguoti.

Dalyvauti pertvarkant neįgalių žmonių gyvenimą.

Kad šis gyvenimas nuolatos gerėtų.

„VILTIS“

TEIKIA VILTĮ

Nueitas 35-erių metų „Vilties“ bendrijos kelias skatina susimąstyti. Iš vienos pusės, įvertinti, kas nuveikta praeityje, iš kitos, numatyti, kas laukia ateityje.

1984 metais, dar prie sovietų valdžios, aš jau dirbau su neįgaliais ikimokyklinukais, kuriems paliekant darželę tebuvo du keliai: pagalbinė mokykla arba psichoneurologinis internatas

visam gyvenimui. Bet tai netenkino kai kurių šeimų, auginančių vaikus su proto negalia. Tad reikėjo ieškoti kitokių išeičių.

Bendraudama su auklėtinių šeimomis sužinojau apie motinų būrimąsi ir ketinimą kurti bendriją, kuri rūpintųsi tolesniu šių vaikų ugdymu. Tiesą sakant, nelabai tikėjau, kad toms entuziastėms pavyks išjudinti biurokratinę mašiną. Bet... pavyko! Jų pastangomis pradėjo kurtis naujos įstaigos ne tik Vilniuje, bet ir kituose miestuose. Tuo metu Lietuvoje prasidėję pokyčiai teikė vilties, kad pavyks įveikti vaikų su proto negalia socialinę

atskirtį. Prisimenu, kaip kai kurie žmonės reaguodavo į mamas, einančias gatve su „kitokiais“ vaikais, bet jos jau nebebijojo pasirodyti viešumoje...

Bendrijos įkūrėjų pastangos davė vaisių. Nustota stebėtis kitokių vaikų elgesiu. Maloniau tapo bendrauti ne tik su neįgaliaisiais ar jų šeimomis, keitėsi ir visuomenės požiūris į juos. Bendravimas padėjo visiems geriau pažinti vieniems kitus. Nors, deja, dar ir dabar kai kam gana sunku suprasti, kad ne visi gali gerai kalbėti, vaikščioti, girdėti ar matyti...

Per savo ilgametę praktiką ne kartą turėjau progos įsitikinti, kad vaikai su negalia mielai bendrauja ne tik su savo šeimos nariais, bet ir su kitais žmonėmis, atvira širdimi priimančiais juos

tokius, kokie jie yra. Tai gali būti ir mokytojai, ir savanoriai, ir tiesiog kaimynai, ir bendruomenės nariai.

Iš visos širdies dėkoju „Vilties“ bendruomenei už nuveiktus darbus. Linkiu, kad visuose gyvenimo keliuose Jus lydėtų sėkmė, teikianti dvasios ramybę, dovanojanti kantrybę ir ištvermę. Tikiuosi, kad 40-metį sutiksime pasiekę šiandien iškeltus ambicingus tikslus ir džiaugdamiesi naujais laimėjimais.

Tenestinga Jums didelio ryžto ir drąsių idėjų.

RIMA VAŠKEVIČIENĖ

Buvusi ilgametė Vilniaus specialiojo ugdymo centro „Aidas“ direktorė

„VILTIS“ TEIKIA VILTĮ

Anksčiau neįgalūs žmonės turėjo mažai pasirinkimų.

Leido laiką tik namuose.

Arba gyveno didelėse uždaroje globos įstaigose.

Todėl reikėjo keisti padėtį.

Kai atsirado „Viltis“, įvyko daug permainų.

Iš pradžių Vilniuje, paskui ir visoje Lietuvoje.

Atsirado daug naujų įstaigų neįgaliesiems žmonėms.

Kiti suprato, kad neįgalūs žmonės nori ir gali bendrauti.

Neįgalūs žmonės yra atviri ir patiklūs.

Jie supranta, kas jiems nori gero.

Labai svarbu palaikyti neįgalius žmones.

Tai gali daryti ne tik tėvai ir mokytojai.

Bet ir savanoriai, kaimynai, bendruomenės nariai.

DĖMESYS VYKDOMAI VEIKLAI

Smagu prisiminti, kiek šviesių akimirų ir džiugių įspūdžių patyrėme, kai 2024 metų lapkričio 14 dieną buvę ir esami „Vilties“ bendrijos pirmininkai susirinkome į Valdovų rūmus minėti labai gražios 35-erių metų veiklos sukakties.

Konferencijoje išties mėgavomės labai šilta emocine atmosfera, nes buvo malonu prisiminti daugybę nuveiktų darbų, įkurtų įstaigų, pakeistų likimų.

Man teko 1999 metais įkurti bendriją „Šiaulių rajono Viltis“ ir dirbti joje 12 metų. Pusę šio laiko reikėjo įtikinėti vietos politikus įkurti Kuršėnuose dienos centrą. Būti mama ir kovoti dėl savo vaiko teisių pasirodė nelengva, bet prasminga.

Konferencijos metu su Dana Migaliuva prisiminėme, kaip sunkiai sekėsi rasti bendrą kalbą su vietos politikais. Ačiū jai ir tuo metu dirbusiam Raimondui Mikulėnui už pagalbą, jų indėlis

kuriant Kuršėnuose dienos centrą, kurį šiuo metu lanko 25 asmenys su intelekto negalia, išties didžiulis. Mūsų dienos centras teikia kokybiškas socialines paslaugas. Kaip jo vadovė norėčiau padėkoti jo darbuotojams už pagarbą paslaugų gavėjams, susitelkimą ir sklandų bendrą darbą. Mano nuomone, kolektyvo sutelktumas, gebėjimas girdėti vienas kitą, dirbti kaip vieninga komanda, visų pirma ir užtikrina kokybišką paslaugų teikimą.

Atėjus šventėms norėčiau palinkėti įstaigų vadovams ir specialistams kuo didesnės kasdienės pagarbos ir atjautos paslaugų gavėjams. O „Vilties“ asociacijos darbuotojams – nešykštėti dėmesio provincijose įkurtų socialinių paslaugų įstaigų vykdomai veiklai. Visiems, visiems – sveikatos, kantrybės, atjautos ir tarpusavio supratimo!

VIRGINIJA NORVAIŠIENĖ

Viešosios įstaigos Kuršėnų dienos centras sutrikusio intelekto asmenims direktorė

DĖMESYS VYKDOMAI VEIKLAI

Renginys „Vilties“ 35 metų sukakčiai paminėti buvo smagus. Susirinko daug svečių iš visos Lietuvos. Jie prisiminė padarytus darbus.

„Šiaulių rajono Vilčiai“ ilgai vadovavo Virginija Norvaišienė. Ji prisiminė, kaip buvo kuriamas Kuršėnų dienos centras. Sunkiai sekėsi susitarti su Šiaulių rajono valdžia. Derybos tęsėsi 6 metus. Bet dabar dienos centras puikiai veikia. Dienos centrą lanko 25 neįgalūs žmonės. Su jais dirba daug specialistų. Specialistai gerbia neįgalius žmones. Visi kartu stengiasi kuo geriau jiems padėti.

SEM KIMĖS PATIRTIES IR TOBULĖKIME

Praūžė jubiliejus, liko tik gėlės, nuotraukos ir džiugūs prisiminimai. 35-eri metai – daug ar mažai? Žmogui tai brandos amžius, kai jis energingas, kupinas jėgų ir pasiruošęs nuversti kalnus, bet jau turi į ką atsigręžęs pasižiūrėti. O kaipgi „Vilčiai“?

Noriu pradėti nuo padėkos – ačiū „Vilčiai“, kad ji tokia yra! O aš esu Romualdas Brūzga, muzikos mokytojas pagal profesiją, auginau neįgalų sūnų Liną, tai sakau ačiū, nes turėjome į ką atsiremti. Stovėjome prie „Vilties“ ištakų.

2024 m. „Vilties“ bendriją rėmė

Lietuvos Respublikos Vyriausybė
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra
prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
UAB „Siulvedė“
UAB „Nostra“
UAB „Nikadita“
UAB „Parmel“
UAB „Metropolio vertimai“
UAB „4 miestai“
UAB „CV Grup“
„Penkių kontinentų“ įmonių grupė
LOFT TOWN
Karaliaus Mindaugo šiaulių 10-oji rinktinė
Vilniaus miesto Lentvario seniūnija
Vilnius LITUA Interact klubas
Vilnius LITUA Rotary klubas
Yvonne Nordstrom-Lentz
Čiurlionio kvartetas
Kapela „Pliauškutis“
„Spalvų orkestras“
Artūras Svetlovas
Žanas Kalvaitis
Jolita Urbaitytė
Gailė Asačiovaitė-Aldegunda
Geros valios žmonės ir savanoriai

Pirmame viršelyje

Piešinio autorius Aurelijus Krupavičius, LSKD „Guboją“.

4–12 p. panaudotos „Vilties“ 35-erių metų jubiliejaus nuotraukos.

Žurnalą leidžia

Žurnalas „Viltis“ leidžiamas Nacionalinės žmonių su negalia socialinės integracijos programos lėšomis. Žurnalas „Viltis“ pasirodo 4 kartus per metus. Pradėta leisti 1997 m. rugsėjo mėn.

Numerį rengė

J. Butkuvienė, J. Žeimantienė

Adresas

Kareivių g. 2C-1, LT-08221 Vilnius
Tel. (8~5) 261 52 23,
faks. (8~5) 261 08 20
El. paštas janinabut@viltis.lt; viltis@viltis.lt
Interneto puslapis www.viltis.lt

Leidėjas

Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“

Spaudai rengė

UAB „Overprintas“. Tiražas 850 egz.

Žurnalas spausdinamų straipsnių ir laiško autoriai išsako savo nuomonę. Rankraščiai, nuotraukos, piešiniai nesaugomi ir negrąžinami.

Danutės Migaliovos paraginti sumanėme mudu su žmona Valerija Brūzgiene, irgi muzikos mokytoja, pasiūlyti muzikos užsiėmimų „Vilties“ bendrijos nariams. Susibūrė muziką mylinčių tėvelių ir vaikelių bendruomenė, iš kurios išaugo keletas muzikinių kolektyvų: kapela „Pliauškutis“, „Spalvų orkestras“ ir „Nacionalinis spalvų muzikos orkestras“. Šie kolektyvai įveikė netrumpą kelią ir šiandien vis dar tebedžiugina visuomenę.

Mums pasisėkė, kad atsirado bendrakeleivių, patikėjusių mūsų veiklos prasingumu, tad nuoširdus ačiū ir Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Gubojų“ pirmininkei Viktorijai Vitaitei, priglaudusiai minėtus kolektyvus po savo sparnu ir ilgus metus besirūpinančiai jų veiklos puoselėjimu.

Šiandien sunku įsivaizduoti Lietuvą be „Vilties“ bendrijos. Kaip atrodytų mūsų šalies neįgaliųjų gyvenimas be mokyklų, dienos centrų, meno kolektyvų? Ar būtų be jos indėlio priimtas Neįgaliųjų integracijos įstatymas ir atsivėrusios šiame įstatyme numatytos galimybės? Bet kiek prirėkė pastangų, įtikinėjimo, net spaudimo valdžios institucijoms. Ir visada „Viltis“ buvo pirmosiose reformatorių gretose.

Bėga metai, keičiasi visuomenė, keičiasi ir neįgaliųjų poreikiai. Pastebiu, kad bendruomeniškumas užleidžia pozicijas individualizmui. Daugėjant autizmo spektro sutrikimų, išmokus tiksliau diagnozuojant negalią, didėja ir individualių veiklų neįgaliesiems poreikis. Daugeliui tėvų kyla klausimas: o ką mano vaikui duos ši veikla, koks bus jos rezultatas?

Iš savo ilgametės darbo su neįgaliaisiais patirties galiu pasakyti, kad rezultatai sunku apibrėžti, tad patarčiau... stipriai nenusivilti, jeigu jo ir išvis nebus... Juk dažnai veikla yra svarbesnė už rezultatai, ypač kai dirbi su žmonėmis, turinčiais specialiųjų poreikių. Nors suprantu kai kurių darbuotojų, tėvelių, savanorių, norinčių matyti aiškius pasiekimus, jais džiaugtis ir džiuginti visuomenę, nusivylimą.

Prieš kurį laiką, kai mes dar turėjome muzikinės veiklos partnerių Europoje, olandus stebino mūsų šalies specialiosios mokyklos, dienos centrai, meniniai neįgaliųjų kolektyvai. Mat

Olandijoje neįgalieji gauna dideles negalios išmokas ir visas paslaugas perka, o visuomenė noriai priima juos į meninius kolektyvus...

Manau, kad ir „Vilties“ bendriją palies pokyčiai, vedantys individualizmo link... Nors tikiuosi, kad neužsidarysime kiekvienas atskirai auksiniuose narveliuose, nes žmogus yra sociali būtybė, jam reikalinga draugo ranka, tad linkiu visada ją jausti. O dar nesustoti, neužaušti, nes be iniciatyvų nebus judėjimo. Reikia, kad tėvai kuo anksčiau įsitrauktų į organizacijos veiklą. Aišku, svarbu pažinti savo poreikius ir siekti galimybių juos tenkinti, bet kartu mes visada buvome jėga, tad būkime ir toliau.

„Vilties“ bendrijos vadovams, manau, labai praverstų užsispyrimas ieškoti ir atrasti, juk pasaulis dabar toks mažas, o ir kalbos jau ne problema... Semkitės iš gausaus pasaulinės patirties aruodo naujų idėjų ir skleiskite jas Lietuvoje. Būtent tai darė organizacijos krikštaitėvai, kuriems linkiu tvirtos sveikatos, ilgų gyvenimo metų. Tikiu, kad jie nešykštės protingų patarimų naujiems bendrijos nariams. Su gimtadieniu!

ROMUALDAS BRŪZGA

**Muzikos mokytojas,
ilgametis kapelos „Pliauškutis“ vadovas**

SEMKIMĖS PATIRTIES IR TOBULĖKIME

„Viltis“ suteikė neįgaliesiems žmonėms naujų galimybių.

Viena iš galimybių buvo užsiimti muzika.

Atsirado muzikinių neįgaliųjų žmonių kolektyvų.

Kapela „Pliauškutis“ ir „Spalvų orkestras“.

Taip pat „Nacionalinis spalvų muzikos orkestras“.

Šie kolektyvai daug koncertavo.

Juos pamilo Lietuvos ir net užsienio klausytojai.

„Viltis“ labai daug padarė įvairiose srityse.

Skatino priimti neįgaliesiems žmonėms svarbius įstatymus.

Pasiekė, kad neįgalūs žmonės gautų vis daugiau paslaugų.

Dabar neįgalūs žmonės gyvena daug geriau.

Lakui bėgant keitėsi neįgaliųjų žmonių poreikiai.

Dabar neįgalus žmogus dažnai pats sprendžia, ko jam labiausiai reikia.

Arba nuspręsti jam padeda tėvai.

Bet labai svarbu siekti tikslų ne vienam.

O kartu su kitais žmonėmis.

Nes kartu galima pasiekti daug daugiau.

Ateityje „Vilčiai“ svarbu įgyti naujos patirties.

Juk yra ko pasimokyti iš kitų šalių.

Kur dar daugiau padaryta neįgaliųjų žmonių gerovei.

Vis labiau artėjant gražiausioms metų šventėms, Klaipėdos lopšelio-darželio „Sakalėlis“ bendruomenė suskubo papuošti neseniai tėvų dėka darželio kieme sužaliavusias eglutes.

KAI SUŽIBO MŪSŲ

EGLUTĖS

Gražų prasidėjusio advento vakarą visi bendruomenės nariai – maži ir dideli, judrūs ir mažiau gebantys judėti, bet vienodai smalsūs ir džiugiai nusiteikę, – rinkosi į eglučių alėjos įžiebimo šventę. Pakliuvo jie ten pro išpūdingus kalėdinius vartus ir buvo susitikti Kalėdų senelio.

Kalėdinėmis dainomis ir šokiais juos sveikino nykštukais virtusios mokytojos, nuotaiką dar labiau pagyvino tviskančios žvaigždės, kalėdinė pašto dėžutė, kalėdinių meduolių kioskelis su karšta kakava...

Kalėdinės būstinės „šeimininkė“ direktorė Alma Balvičienė visus pasveikino, pasi-

džiaugė įtraukties žingsnelių sėkme ir linkėjo sveikatos, visų svajonių išsipildymo. Skambant pačiai gražiausiai kalėdinei giesmei, ji įžiebė pirmąją eglutę ir netrukus suspindo visa kalėdinių eglučių alėja.

Tūkstančiai šiltų švieselių „Sakalėlio“ kiemelyje visiems vaikams dar labiau sustiprino viltį, kad tikrasis Kalėdų senelis jau kinko elnius į roges ir netrukus visi sulauks gausių dovanų...

RITA GANSAUSKIENĖ

Logopedė, specialioji pedagogė

DĖMESIO!

NEPRALEISKITE PROGOS UŽSIPRENUMERUOTI ŽURNALĄ „VILTIS“ 2025 METAMS!!!

Skubame pranešti, kad jau galima užsiprenumeruoti žurnalą „Viltis“ ateinantiems metams. Šiuo sudėtingu pasauliui metu sutrikusio intelekto žmonės nenuleidžia rankų, lavinasi, kuria ir bendrauja, linkėdami kuo greitesnės pergalės Ukrainai. Todėl laiku pasirūpinkime, kad ir 2025-aisiais juos pasiektų mylimas žurnalas, teiktų žinių, skatintų dalytis patirtimis ir lūkesčiais, pasiekimais ir ateities viltimis. Toliau likime susitelkę, mintimis ir spausdintu žodžiu palaikykime vieni kitus. Kuo daugiau sužinokime ir patirkime su žurnalu „Viltis“ 2025 metais!

Žurnalas „Viltis“ yra ketvirtinis. Jį galima prenumeruoti vieniems metams. Prenumeratos (keturių žurnalo numerių) kaina – 5 eurai.

Gerbiamieji mūsų žurnalo skaitytojai, jeigu norite sulaukti žurnalo ir ateinančiais metais, atsiųskite mums elektroniniu (janinabut@viltis.lt) arba paprastu paštu (Kareivių g. 2C, LT-08221 Vilnius) laišką su nurodytu prenumeratoriaus vardu, pavarde, pašto kodu, adresu ir banko išrašu apie apmokėjimą.

Gerbiamieji „Vilties“ bendrijos asocijuotųjų narių tarybų pirmininkai, jūs galite užsakyti žurnalą savo nariams, kaip paprastai užpildydami akcinės bendrovės „Lietuvos paštas“ reikalaujamą specialiąją formą, naudodamiesi *Excel* programa, ir kartu su banko išrašu apie apmokėjimą atsiųsti elektroniniu paštu (janinabut@viltis.lt).

Pinigus už prenumeratą reikia pervesti į Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos

„Viltis“ AB SEB Vilniaus banko sąskaitą LT68 7044 0600 0126 2396

mokėjimo paskirtyje nurodant, kad tai yra žurnalo „Viltis“ 2025 metų prenumerata, taip pat prenumeratoriaus vardą ir pavardę arba įstaigos ar bendrijos pavadinimą.

Laiškų su prenumeratorių adresais, specialiųjų formų ir banko išrašų apie prenumeratoriaus apmokėjimą **lauksime iki 2025 metų vasario 1 dienos**. Prašome nevēluoti!!!

ŽURNALO RENGĖJAI